

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора педагогічних наук, професора Оршанського Леоніда Володимировича про дисертаційне дослідження Балакіревої Вікторії Анатоліївни з теми: «Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи», подану на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

1. Актуальність теми наукової роботи та її зв'язок із галузевими науковими програмами

Актуальність теми дослідження В. А. Балакіревої зумовлена викликами сьогодення, пов'язаними з реформуванням і модернізацією системи освіти України в парадигмі концепції Нової української школи та підвищенням вимог до її якості, адже інтеграція в європейський та світовий простір значною мірою залежить від підвищення інтелектуального, творчого та культурного потенціалу молодого покоління, яке формується під впливом всіх ланок системи освіти, і передовсім у початковій школі. Така ситуація актуалізує проблему підготовки кваліфікованого і конкурентного вчителя початкових класів, здатного, з-поміж іншого, до організації ефективного трудового навчання молодших школярів.

Актуальність дослідження підтверджується низкою виявлених суперечностей між: сучасними вимогами до якості підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації трудового навчання учнів і відсутністю науково обґрунтованої концепції, апробованої моделі та методики організації трудового навчання майбутніх учителів у педагогічних закладах вищої освіти; усвідомленням нагальної потреби трудового навчання у становленні особистості молодших школярів і відсутністю нормативної бази щодо організації трудового навчання педагогів початкової ланки освіти; потребою професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації трудового навчання учнів та відсутністю належного професійно спрямованого методичного забезпечення такої підготовки. Відтак модернізація професійної підготовки у педагогічних закладах вищої освіти (ЗВО) потребує кардинального оновлення змісту, форм, методів, прийомів і засобів навчання, вимагає перегляду усталених підходів до організації освітнього процесу, які враховують сучасні тенденції формування сукупності інтегрованих складових професійно-педагогічної компетентності майбутніх учителів початкової школи.

Ураховуючи вищезазначене, констатуємо, що тема дисертаційної роботи В. А. Балакіревої, поза сумнівом, є актуальною як для теорії і

методики професійної освіти загалом, так і практики професійної підготовки учителів початкової школи зокрема. Дисертаційне дослідження виконане здобувачкою в межах тематичного плану науково-дослідної роботи кафедри педагогічних технологій початкової освіти «Контекстний підхід у професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи» (№ 0119U002019), що входить до тематичного плану науково-дослідної роботи ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Тему дисертації ухвалено вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 10 від 28.04.2016 р.) та узгоджено з Міжвідомчою радою з координації досліджень у галузі психолого-педагогічних наук при НАПН України (протокол № 7 від 29.11.2016 р.).

2. Найбільш істотними науковими результатами дисертаційної роботи вважаємо визначення й обґрунтування теоретико-методологічних засад підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи, що ґрунтується на трьох взаємопов'язаних концептах – методологічному, теоретичному та методичному (технологічному). Методологічні засади дослідження ґрунтуються на використанні принципів, закономірностей, методологічних підходів (особистісно-діяльнісного, системного, контекстного, технологічного), що слугували підставою для підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. Зазначені підходи, поза сумнівом, є новим зверненням до методологічних засад дослідження, тому заслуговує схвалення означеної наукової позиції як наукового консультанта, так і авторки дослідження. Імпонує теоретичний концепт дослідження, що розкриває систему вихідних параметрів, дефініцій, які відображають сутність професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації трудового навчання молодших школярів, її специфічних функцій і характеристик. Методичний (технологічний) концепт репрезентує особистісно зорієнтовану методику підготовки майбутніх учителів початкової школи в закладах вищої освіти до організації трудового навчання молодших школярів, котра передбачає розроблення методичного супроводу, оновлення змісту, форм і методів професійної підготовки майбутніх учителів засобами спеціально дібраних інформаційних, діагностувальних, тренувальних програм, індивідуалізації та персоналізації завдань для підвищення результатів базової професійної підготовки.

Відзначимо, що дисертантці вдалося визначити й обґрунтувати основні педагогічні умови: усвідомлення майбутніми вчителями початкової школи

необхідності організації трудового навчання молодших школярів у вимірі сучасних концептуальних вимог Нової української школи; забезпечення інтеграції фахових дисциплін у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації трудового навчання учнів; взаємозв'язок аудиторних занять із позааудиторною трудовою діяльністю майбутніх учителів початкової школи. Заслужують на увагу представлені в дослідженні навчально-методичні матеріали, які використовувалися на теоретико-збагачувальному, практико-зорієнтованому і самостійно-творчому етапах підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи відповідно до розробленої моделі. Відтак підсумком тривалої пошукової діяльності В. А. Балакіревої стало розроблення концепції, системи, моделі та педагогічних умов підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи, а також багатоетапної методики реалізації цієї підготовки, що передбачало впровадженню в освітній процес інноваційних педагогічних технологій, інтерактивних методів навчання, інтегрованих занять, індивідуально-творчих завдань тощо.

3. Нові факти, одержані здобувачкою.

Дисертаційна робота містить нові одержані авторкою результати, які полягають у тому, що вперше обґрунтовано теоретико-методологічні концепти професійної підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи як цілісної педагогічної системи, що охоплює методологічні підходи (особистісно-діяльнісний, системний, контекстний, технологічний) та систему методологічних і педагогічних принципів навчання; розкрито сутність і структуру феномена «підготовленість майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи», який містить мотиваційно-ціннісний, когнітивно-пізнавальний, діяльнісно-творчий, рефлексійно-оцінний компоненти; розроблено критерії із відповідними показниками: настановний (наявність інтересу і потреби в організації трудового навчання молодших школярів, ціннісне ставлення майбутніх учителів початкової школи до результатів трудової діяльності учнів, спрямованість студентів на трудове навчання в майбутній професійній діяльності), знаннєвий (обізнаність із ключовими поняттями трудового навчання, із видами та продуктами трудового навчання учнів у початковій школі, з технологіями трудового навчання), поведінковий (наявність організаційних умінь, умінь емоційної саморегуляції та творчого потенціалу в майбутніх учителів), аналітичний (наявність аналітичних, рефлексійних, оцінювальних умінь у майбутніх учителів) для визначення рівнів

підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. Виокремлено та схарактеризовано рівні (високий, достатній, задовільний і низький) підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи.

Розроблено модель підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи, яка містить: цільовий блок – передбачає єдність мети та завдань, комплексне вирішення яких забезпечує процес підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому середовищі початкової школи; змістовий – презентує інтерактивні технології підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації трудового навчання учнів; результативний – визначає результативність та якість підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи.

Удосконалено змістові характеристики поняттєво-категоріального апарату дослідження, зокрема уточнено сутність таких понять, як «трудове навчання», «трудове виховання», «праця учнів», «підготовка», «професійно-педагогічна підготовка», «підготовленість», подана авторська інтерпретація ключової категорії дослідження – «професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи».

Набули подальшого розвитку зміст і методика підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи у вимірі реалізації концептуальних засад Нової української школи.

4. Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій.

Аналіз матеріалів дисертації з позиції їх обґрунтованості засвідчує логічний зв'язок між темою дисертаційної роботи та визначеними метою, завданнями, об'єктом і предметом дослідження, а також обраними науково-дослідницькими методами. Використання разом із теоретичними методами, зокрема логіко-педагогічного аналізу та моделювання, діагностувальних і обсерваційних методів, а також педагогічного експерименту сприяло підвищенню цінності одержаних емпіричних даних, узагальнень і висновків. Коректне застосування методів математичної статистики забезпечило надійність й об'єктивність результатів дослідження.

Відзначимо, що дисертантці вдалося досить ґрунтовно, в логічній послідовності, а також чітко та виважено розкрити власні теоретичні позиції, що забезпечило надійне підґрунтя для експериментальної частини наукового

пошуку. Для досягнення поставленої мети здобувачка передбачила і реалізувала поетапне вирішення семи завдань. Така організація дослідження сприяла одержанню потрібних теоретичних та емпіричних даних із кожного завдання. Зокрема, використання 485 наукових джерел, сприяло висвітленню теоретико-методичних засад підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. На цій основі було розкрито сутність поняття «професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи», визначено структуру, виокремлено критерії, показники та рівні її сформованості.

Позитивно оцінюємо результати діагностики означеної підготовленості майбутніх учителів, передовсім з огляду на проектування програми та методики педагогічного експерименту. На наш погляд, дисертантці вдалося виявити подібні тенденції та особливості вияву досліджуваних показників і сутності певних змін у студентів педагогічних ЗВО. Вагомими також є дані про ефективність застосування інноваційних методів і технологій у професійній підготовці майбутніх педагогів.

Аналіз дисертації, автореферату, монографії, наукових праць (47 позицій, з яких: 2 монографії (1 – колективна); 1 стаття у журналі, що входить до Web of Science, 15 статей у фахових виданнях України, 8 статей – у наукових періодичних виданнях інших країн; 20 – апробаційного характеру; 1 – навчально-методичний посібник) засвідчують достатній рівень обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, викладених у дисертації.

На особливу увагу заслуговують такі розробки дисертантки, як: структура підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи, що містить чотири компоненти – мотиваційно-ціннісний, когнітивно-пізнавальний, діяльнісно-творчий, рефлексійно-оцінний), а також модель підготовки майбутніх педагогів, яка складається з трьох взаємопов'язаних блоків: цільового (мета та методологічні підходи); змістового (педагогічні умови, етапи, форми, засоби і методи їх реалізації); результативного (результат роботи та способи його фіксування). Важливими є міркування дисертантки про необхідність розширення можливостей для творчої самореалізації здобувачів освіти; випереджувальне оновлення змісту професійно-педагогічної підготовки студентів в контексті новітніх тенденцій педагогічної освіти; інтенсифікація навчання та виховання тощо. Також, на слушну думку авторки, доцільно запровадити: організацію освітнього процесу за інноваційними освітніми технологіями; активно розробляти, впроваджувати та раціонально

використовувати цифрові технології; забезпечити належну професійно-теоретичну та практичну підготовку студентів шляхом дотримання положень методологічних підходів і дидактичних принципів, послідовної реалізації необхідних педагогічних умов і продуктивних методів навчання. Результати прикінцевого етапу дослідження засвідчили позитивну динаміку показників підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи за всіма критеріями.

Уважаємо, що Вікторії Анатоліївні вдалося вирішити важливе наукове завдання, що відповідає рівню докторського дослідження, а саме обґрунтувати теоретичні та методичні засади професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи, розробити концепцію, систему, спроектувати модель, визначити педагогічні умови, запропонувати відповідну методику й експериментально перевірити їх реалізацію.

Констатуємо, що дисертаційне дослідження В. А. Балакіревої виконане на належному теоретико-методологічному рівні, результати дослідження мають важливе науково-теоретичне і практичне значення. Зміст автореферату та основні положення дисертації є ідентичними.

5. Значення для науки і практики отриманих автором результатів.

Результати дослідження В. А. Балакіревої впроваджено в освітній процес п'яти закладів вищої освіти, зокрема ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет», Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Ізмаїльського державного гуманітарного університету, про що засвідчують відповідні довідки.

Незаперечним є практичне значення дослідження, яке полягає, по-перше, в апробації діагностувальної й експериментальної методик підготовки учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи; по-друге, в розробленні елективних курсів «Трудове навчання з практикумом», «Художня праця» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) та їх методичного забезпечення; по-третє, в збагаченні змісту навчальних дисциплін («Педагогіка», «Психологія», «Історія української культури» та ін.) додатковими темами, що сприяють підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи; по-четверте, в організації роботи педагогічного гуртка «Педагогічна майстерня вчителя початкової школи»; по-п'яте, в проведенні низки диспутів, дискусій, прес-конференцій («Чи потрібні уроки праці в початковій школі?», «Погляд у минуле» тощо), конкурсів

(«Знавці трудового навчання», «Казки Шахерезади»), майстер-класів («Солоне тісто», «Українська народна вишивка та сорочка», «Художній розпис тканин», «Клаптиковий крій», «Традиційна кераміка», «Народна лялька», «Декоративний розпис», «Писанкарство», «Пап'є-маше», «Клуб акварелістів»), професійно спрямованих рольових та ділових ігор і вправ («Влови настрої», «Список емоцій», «Передавання почуттів», «Кінопроба» тощо); по-шосте, у впровадженні в освітній процес комплексу педагогічних ситуацій і творчих завдань, спрямованих на підготовку майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. Відтак матеріали дослідження можуть бути використані в процесі розроблення нових освітніх програм зі спеціальності «Початкова освіта», фахових методик, навчально-методичних посібників і рекомендацій, а також для оновлення змісту лекційних курсів і завдань педагогічної практики, обґрунтування нових методик їх викладання у педагогічних ЗВО та системі підвищення кваліфікації учителів початкових класів.

6. Оцінка змісту дисертації та її завершеність.

Дисертаційне дослідження В. А. Балакіревої має чітко продуману та науково обґрунтовану структуру, складається з анотацій, вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Побудова основних частин дисертації свідчить про логічність і завершеність викладу матеріалу. Обраний авторкою ракурс дослідження надає роботі новизни і наукової цінності. Кожен із розділів дисертації характеризується певним внеском у вирішення проблеми професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи; викладення інформації супроводжується графічним матеріалом (рисунки, схеми, таблиці); висновки до кожного розділу узагальнюють результати, одержані на певному етапі дослідження.

У вступі обґрунтовано вибір теми роботи, наведено аргументи на користь використаного методологічного апарату та необхідності проведення досліджень у визначеному науковому напрямі. У першому розділі – «Теоретичні засади підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи» – здійснено теоретичний аналіз проблеми, що досліджується в історичному й науково-педагогічному ракурсах, уточнено зміст ключових понять дослідження, схарактеризовано специфіку організації трудового навчання учнів початкової школи, визначено теоретичні засади й методичні передумови формування підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. Теоретичну цінність, на нашу думку, мають результати здійсненого дисертанткою ретроспективного аналізу

професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкових класів у вітчизняній та світовій теорії та практиці. Підтримуємо авторську позицію дисертантки в тому, що професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи – це процес, зорієнтований на формування особистості вчителя, який розуміє цілі та зміст такого виду професійної діяльності, володіє операційною структурою її здійснення на підставі інтеграції загальнонаукових, психолого-педагогічних, фахових і методичних знань, умінь та навичок.

У другому розділі – «Методологічні засади підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи» – здобувачкою розкрито методологічні концепти підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи, зокрема окреслено методологічні принципи та підходи (особистісно-діяльнісний, системний, контекстний, технологічний), урахування яких сприяє формуванню підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання молодших школярів.

У третьому розділі – «Підготовка майбутніх учителів до організації трудового навчання молодших школярів у практиці сучасної вищої школи» – окреслено нормативно-програмне забезпечення трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи та професійної підготовки майбутніх учителів, проаналізовано стан підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації трудового навчання у сучасних ЗВО, визначено компонентну структуру підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. Обґрунтовані педагогічні умови, як спеціально створені обставини, чинники дій та взаємодії суб'єктів педагогічного процесу, спрямовані на досягнення визначеного результату підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. Вони є достатніми й ефективними для функціонування педагогічної системи професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкових класів.

У четвертому розділі – «Експериментальна робота з підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи» – розроблено модель й апробовано експериментальну методику підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи, здійснено порівняльний аналіз результатів експериментальної роботи.

Вагомим внеском у розвиток теорії і методики професійної підготовки, на нашу думку, є розроблена та змодельована дисертанткою педагогічна

система, що ґрунтується на єдності та взаємозв'язку таких основних компонентів, які згруповано в три блоки: цільовий, змістовий та результативний. На наш погляд, найбільш важливим елементом запропонованої системи є змістовий блок, який забезпечує ефективність та якість професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. На особливу увагу заслуговує розроблене дисертанткою навчально-методичне забезпечення, яке є дидактично виваженим та інноваційно ефективним.

Аналіз ефективності розробленої системи професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів початкових класів підтвердив інтенсифікацію педагогічної взаємодії суб'єктів освіти, зростання пізнавальної активності студентів; підвищення успішності навчання та виховання; зростання рівня професійно-педагогічної компетентності випускників. Отже, гіпотеза дослідження підтверджена, а реалізація експериментальної програми, спрямованої на розв'язання виявлених суперечностей і вирішення поставлених дослідницьких завдань була успішно завершена. Одержані статистичні результати дослідження підтверджено за допомогою λ -критерію Колмагорова-Смирнова.

Загальні висновки відображують результати проведених досліджень і засвідчують виконання поставлених завдань. Цікаві та корисні матеріали розміщені в додатках.

Зазначене дозволяє стверджувати, що представлене В. А. Балакіревою дослідження, має вагоме теоретичне і практичне значення у підготовці майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи.

7. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації

Незважаючи на позитивну оцінку рецензованої роботи, слід виокремити зауваження, що потребують від дисертантки відповідей і пояснень, та надати побажання, які розкривають наше бачення підходів щодо ефективного розв'язання окремих завдань дослідження:

1. Дискусійним вважаємо приділення значної уваги розкриттю сутності та змісту, характеристиці принципів трудового виховання (підрозділ 1.3, с. 111 – 121), що надто переобтяжує текст дисертації.

2. У підрозділі 1.4. дисертації подано різні позиції учених-педагогів, що розкривають феномен «трудове навчання», характеризують історичні етапи його трансформації у XX ст. тощо. На наш погляд, доцільно було б здійснити контент-аналіз сучасних зарубіжних і вітчизняних науково-педагогічних джерел та порівняти різні підходи вчених до досліджуваної проблеми, зокрема трудового навчання та виховання молодших школярів.

3. У підрозділі 3.2. подано компонентну структуру підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. На нашу думку, дисертаційне дослідження значно виграло, якщо б до кожного структурного компонента було схематично представлено та схарактеризовано складники умінь, необхідних для формування означеної підготовленості.

4. Зважаючи на те, що визначення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи (підрозділ 3.3) є важливим результатом виконаного дисертаційного дослідження, вважаємо, що обґрунтованість авторських пропозицій потрібно було підсилити, визначивши вагомість впливу кожної окремої умови на формування у студентів відповідної підготовленості та експериментально перевірити їх ефективність.

5. Педагогічний експеримент проводився з достатньо великою вибіркою (428 студентів) і до його реалізації були залучені викладачі, яких попередньо слід було проінструктувати. Вважаємо, що здобувачі необхідно було б детально розкрити програму експерименту та методику підготовки викладачів до участі в дослідно-експериментальній роботі.

6. Зважаючи на вагому практичну значущість дослідження, у додатках бажано було б представити більше навчально-методичних матеріалів, розроблених здобувачкою та використаних у процесі педагогічного експерименту.

Однак, наші зауваження і побажання щодо викладу матеріалу не знижують достатньо високої загальної оцінки виконаної роботи, її науково-практичної значущості та відповідності дослідженню докторського рівня.

8. Загальний висновок

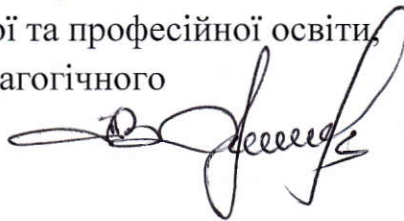
Ураховуючи викладене, вважаємо, що дисертація Балакіревої Вікторії Анатоліївни містить нові, теоретично й експериментально обґрунтовані наукові результати з досліджуваної проблеми. Вони збагачують теорію та методику професійної освіти, методику педагогічної освіти і будуть затребувані освітньою практикою педагогічних ЗВО.

Аналіз дисертації, автореферату, опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що наукова розвідка В. А. Балакіревої є завершеним, цілісним, самостійним дослідженням, виконаним авторкою самостійно на актуальну тему. Враховуючи новизну, значущість результатів дослідження для теорії та методики професійної освіти, вважаємо, що дисертаційне дослідження «Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи» за змістом, обсягом, обґрунтованістю наукових положень, достовірністю,

оформленням і повнотою викладу відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою КМУ від 24.07.2013 №567 (зі змінами, внесеними Постановою КМУ №656 від 19.08.2015, Постановою КМУ №1159 від 30.12.2015, Постановою КМУ №567 від 27.07.2016), а її автор – Балакірева Вікторія Анатоліївна – заслуговує присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри технологічної та професійної освіти,
Дрогобицького державного педагогічного
університету ім. Івана Франка

Л. В. Оршанський

23 квітня 2021 року

